

CURRÍCULUM

TO

AE

SEGUNDO BACHARELATO

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

Bloque de materias troncais

Artes Escénicas

Introdución

As artes escénicas constitúen manifestacións artísticas e socioculturais que se caracterizan tanto polos procesos comunicativos singulares que promoven como polo feito de se materializaren na escena a través da integración e da síntese doutras expresións artísticas, desde as literarias ata as plásticas.

A teatralidade, elemento diferencial do feito escénico, presenta múltiples formas. Maniféstase nunha danza popular, nunha comedia rural ou nas propostas máis novas de presentación escénica, sen esquecer outras manifestacións de carácter tradicional que aínda hoxe se celebran en multitude de comunidades como, por exemplo, as festas populares, onde se fai uso, implicitamente ou explicitamente, de recursos e instrumentos expresivos típicos do drama.

A expresión teatral, característica singular e diferencial das artes escénicas, enténdese como unha manifestación humana de carácter cultural e artístico, na que se produce un acto comunicativo entre un/unha actor/actriz e un/unha espectador/a, considerando que estes termos se poden aplicar a unha gama variada de suxeitos, sen os circunscribir necesariamente ao espazo dunha sala de teatro. A expresión teatral ten a súa xénese e o seu fundamento na expresión dramática, aquel tipo de conduta en que os seres humanos, no seu comportamento cotián, fan uso do xogo de papeis nos seus procesos de expresión e comunicación.

A materia Artes Escénicas pretende ofrecerlle ao alumnado un amplo repertorio de coñecementos, aptitudes e destrezas propios das artes escénicas, manifestacións de natureza social, cultural e artística posuidoras de códigos específicos e significativamente diferenciadores, con posibilidades de sinerxías co resto das expresións da arte.

Como materia do nivel de ensino de bacharelato, a dicotomía entre teoría e práctica debe manter un equilibrio ao longo de todo o curso.

Os alumnos e as alumnas, ademais dos contidos puramente teóricos, poderán desenvolver competencias comunicativas, sociais, expresivas, creativas e relacionadas coa resolución de problemas e a autonomía persoal, estimulando a súa interacción co medio e garantindo, por tanto, o logro de fins formativos e propedéuticos asignados a esta etapa. Ao entender a dimensión integral das artes escénicas, os alumnos e as alumnas serán capaces de relacionar estas artes coas demais.

Ademais, o alumnado que cursa esta materia aprende a expresar, comunicar e recibir pensamentos, emocións, sentimentos e ideas, propios e alleos, mediante o uso das máis variadas técnicas e destrezas inherentes ás artes escénicas.

Os contidos da materia articúlanse en torno a dous eixes de actuación: por unha banda, potenciar a formación integral do individuo; por outra, incidir na súa formación humanista e artística a través da apropiación dun coñecemento amplo das artes escénicas, como son o teatro, o circo, a danza, a ópera e outras de creación máis recente, como a performance, consideradas desde diferentes perspectivas e partindo da vivencia e experiencia de conceptos e situacións. A materia Artes Escénicas concibiuse en torno a cinco grandes bloques:

O primeiro bloque ("As artes escénicas e o seu contexto histórico"), permite o descubrimento das artes escénicas desde un punto de vista histórico (tanto diacronicamente como sincronicamente) e xeográfico, ao mesmo tempo que lle proporciona un panorama xeral das artes escénicas tanto nos elementos comúns como nas diferenzas significativas.

O segundo bloque ("A expresión e a comunicación escénica") oríentase ao desenvolvemento das capacidades expresivas e creativas, por medio dun conxunto de actividades cunha dimensión fundamentalmente práctica que permitan a exploración, a análise e a utilización de diferentes sistemas, medios e códigos de significación escénica.

O terceiro bloque ("A interpretación nas artes escénicas") ocúpase das destrezas, as capacidades e as habilidades expresivas e creativas, coa finalidade de abordar a recreación e a representación da acción dramática a partir dos máis variados estímulos, en proxectos de traballo orientados á construción de escenas que amosen todos os tipos de personaxes, situacións e conflitos.

O cuarto bloque ("A representación e a escenificación") ten carácter integrador. O estudo práctico das tipoloxías de espectáculo e dos procesos de comentario, a análise e a adaptación de textos dramáticos e non dramáticos e dos procedementos de dramaturxia culmínase coa realización dun proxecto global de posta en escena dun espectáculo concreto, establecendo e estruturando os elementos de significación que se vaian utilizar e as relacións entre estes. Tamén require a organización e a planificación dos ensaios e a distribución de tarefas aos equipos de traballo. Trátase, xa que logo, de exemplificar con casos concretos o camiño que leva do texto ao espectáculo e o papel que deberán cumprir os/as integrantes da nómina teatral, as súas funcións e as súas responsabilidades.

Para rematar, o quinto bloque ("A recepción de espectáculos escénicos") oríentase ao desenvolvemento de competencias en análise, interpretación e comentario de espectáculos escénicos. Partindo do concepto de público e en función da forte dimensión social e colectiva da recepción teatral, abordarase o estudo dos instrumentos e das estratexias analíticas propias do proceso de recepción a partir de casos prácticos que permitan o desenvolvemento de debates e a confrontación de opinións, coa finalidade de potenciar unha lectura reflexiva e crítica do acontecer artístico e cultural, realizada con rigor e coherencia.

Con isto poténciase por igual o saber, o saber facer e o saber ser, utilizando para iso un amplo corpus de coñecementos, técnicas, recursos e actividades que inciden favorablemente na adquisición dun amplo capital cultural e dunha cultura escénica suficiente.

Ao mesmo tempo, a través das modalidades de expresión escénica pódese recrear calquera tipo de problemas, situacións e conflitos. A análise e a elaboración de discursos, sexan artísticos, ideolóxicos, sociais ou doutro tipo, permite afondar nun coñecemento reflexivo do mundo e nunha relación dinámica e crítica co contorno, favorecendo a autonomía persoal e a transición á vida adulta, así como na capacidade de discriminación entre o susceptible de mantemento no tempo e o pasaxeiro. Nesa dirección, faise necesario incidir no feito de que a materia se orienta ao desenvolvemento do potencial expresivo e creativo do alumnado, á promoción dun coñecemento diverso das artes escénicas, para acabar formando persoas autónomas, tolerantes, participativas, solidarias, creativas e cunha sólida cultura artística. Como todas as disciplinas artísticas, o seu estudo mellora as capacidades do/da estudante que as cursa, potenciando a súa creatividade e a súa capacidade de tomar decisións de xeito global, desenvolvendo áreas de pensamento diferentes ás puramente racionais e mellorando a expresión e a comunicación a todos os niveis.

Finalmente, persegue que o alumnado valore positivamente as artes escénicas como unha forma de lecer, tanto na recepción como na creación, ou como unha vía futura de especialización profesional.

	Artes Escénicas. 2º de bacharelato			
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	Bloque 1. As artes escénicas e o seu contexto histórico			
▪ b ▪ h ▪ i	▪ B1.1. Concepto e tipoloxía das artes escénicas: teatro, danza, ópera e performance. ▪ B1.2. Elementos comúns ás artes escénicas: dramaticidade e teatralidade. ▪ B1.3. Natureza, descrición e clasificación dos códigos de significación escénica	▪ B1.1. Demostrar un coñecemento sólido e crítico dos conceptos fundamentais das artes escénicas.	▪ AEB1.1.1. Coñece e valora a xénese e a evolución histórica das modalidades de espectáculo escénico.	▪ CCEC
▪ m ▪ n ▪ i	▪ B1.4. As artes escénicas e as súas grandes tradicións: Oriente e Occidente. ▪ B1.5. As artes escénicas e a súa historia: momentos de cambio e transformación.	▪ B1.2. Identificar, comprender e explicar as características fundamentais das formas da representación e o espectáculo escénico, nunha perspectiva histórica.	▪ AEB1.2.1. Identifica os tipos de espectáculo escénico presentes no contorno en función das súas características.	▪ CCEC ▪ CAA
			▪ AEB1.2.2. Explica, utilizando un vocabulario específico e adecuado, as características das formas de representación.	▪ CD ▪ CCL
			▪ AEB1 2.3. Recoñece e sitúa no tempo e no estilo os espectáculos vistos na aula.	▪ CAA ▪ CD ▪ CSC
▪ b ▪ d ▪ h	▪ B1.2. Elementos comúns ás artes escénicas: dramaticidade e teatralidade. ▪ B1.3. Natureza, descrición e clasificación dos códigos de significación escénica	▪ B1.3. Identificar, valorar e saber utilizar os estilos escénicos e os paradigmas interpretativos.	▪ AEB1 3.1. Utiliza diferentes formas de crear mundos dramáticos en función de criterios estéticos e artísticos.	▪ CAA ▪ CSIEE
			▪ AEB1 3.2. Aplica os recursos expresivos dispoñibles para a construción de personaxes.	▪ CAA ▪ CCL ▪ CMCCT
	Bloque 2. A expresión e a comunicación escénica			
▪ n ▪ i ▪ e	▪ B2.1. Exploración e desenvolvemento harmónico dos instrumentos do/da intérprete: expresión corporal, xestual, oral e rítmico-musical. ▪ B2.2. Exploración dos elementos na expresión: personaxe, situación, acción e conflito. ▪ B2.3. Exploración e desenvolvemento de procesos: análise, caracterización e construción do personaxe. ▪ B2.4. Exploración e desenvolvemento de técnicas: xogo dramático, improvisación, dramatización e creación colectiva.	▪ B2.1. Demostrar as capacidades expresivas e creativas necesarias para a recreación da acción dramática e dos elementos que a configuran.	▪ AEB2.1.1. Desenvolve as súas capacidades expresivas e creativas.	▪ CCEC ▪ CSC

Artes Escénicas. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	■ B2.5. Análise e control de recursos literarios e outros materiais		■ AEB2.1.2. Demostra implicación na mellora das súas capacidades a través do traballo individual e colectivo.	■ CAA ■ CCL
■ b ■ l ■ n	■ B2.1. Exploración e desenvolvemento harmónico dos instrumentos do/da intérprete: expresión corporal, xestual, oral e rítmico-musical. ■ B2.2. Exploración dos elementos na expresión: personaxe, situación, acción e conflito. ■ B2.3. Exploración e desenvolvemento de procesos: análise, caracterización e construción do personaxe. ■ B2.4. Exploración e desenvolvemento de técnicas: xogo dramático, improvisación, dramatización e creación colectiva.	■ B2.2. Interpretar pezas nas que se valoren as destrezas e as habilidades adquiridas.	■ AEB2.2.1. Aplica as habilidades técnicas necesarias nas actividades de interpretación.	■ CAA ■ CD ■ CMCCT
			■ AEB2.2.2. Colabora co grupo e respecta as regras fixadas para lograr un resultado acorde coas súas propias posibilidades.	■ CSC
■ m ■ n ■ l ■ c	■ B2.5. Análise do rol e do personaxe: da conduta dramática á conduta teatral. ■ B2.6. Estudo da escena como espazo signficante. ■ B2.7. Exploración e desenvolvemento de recursos plásticos: deseño da escena, indumentaria, maquillaxe, iluminación e recursos sonoros.	■ B2.3. Coñecer e utilizar diferentes técnicas para a recreación da acción dramática, o deseño de personaxes e a configuración de situacións e escenas.	■ AEB2.3.1. Constrúe personaxes e sitúaos en todos os tipos de situacións, desenvolvendo as accións propias destes.	■ CCEC ■ CAA
			■ AEB2.3.2. Manexa con propiedade todos os conceptos referidos aos elementos que interveñen na expresión e na comunicación escénica.	■ CAA ■ CD
Bloque 3. A interpretación nas artes escénicas				
■ l ■ g	■ B3.1. Presentación e estudo das teorías da interpretación.	■ B3.1. Investigar sobre as teorías de interpretación.	■ AEB3.1.1. Coñece e explica razoadamente as teorías da interpretación.	■ CAA ■ CD ■ CCL
■ m ■ n ■ d	■ B3.2. Análise do personaxe a partir da situación, a acción, o conflito, os seus obxectivos e as súas funcións. ■ B3.3. A partitura interpretativa e a súa execución	■ B3.2. Amosar motivación, interese e capacidade para o traballo en grupo e para a asunción de tarefas e responsabilidades en proxectos colectivos.	■ AEB3.2.1. Manexa fontes de documentación en procesos básicos de indagación e investigación. Valora a implicación no traballo diario da aula e a participación activa nas actividades e nas tarefas implícitas nos procesos de aprendizaxe.	■ CCL ■ CSC
■ h ■ b	■ B3.2. Análise do personaxe a partir da situación, a acción, o conflito, os seus obxectivos e as súas funcións. ■ B3.3. A partitura interpretativa e a súa execución.	■ B3.3. Desenvolver destrezas, capacidades e habilidades expresivas e creativas coa finalidade de abordar a recreación e a representación da acción dramática.	■ AEB3.3.1. Amosa interese polo desenvolvemento das súas propias capacidades interpretativas e expresivas.	■ CSIEE

Artes Escénicas. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 4. A representación e a escenificación				
▪ d ▪ e ▪ f ▪ g ▪ i	▪ B4.1. O espectáculo escénico: concepto e características de cada arte escénica (teatro, danza, ópera, etc.). ▪ B4.2. Tipoloxías básicas do espectáculo escénico: clásico, de vangarda, corporal, occidental, oriental, de obxectos, musical, de interior e de rúa. ▪ B4.3. Outras formas de presentación escénica: happening, performance, vídeo-teatro e teatro-danza. ▪ B4.4. Deseño dun espectáculo: equipos, fases e áreas de traballo. ▪ B4.5. A dramaturxia no deseño dun proxecto escénico. ▪ B4.6. Producción e realización dun proxecto de creación escénica. ▪ B4.7. Dirección de escena de proxectos escénicos. ▪ B4.8. Ensaio: tipoloxía, finalidades e organización. ▪ B4.9. Exhibición e distribución de produtos escénicos. ▪ B4.10. A coreografía na creación dun proxecto escénico.	▪ B4.1. Participar no deseño e na realización de proxectos de creación e difusión escénica, asumindo diferentes roles.	▪ AEB4.1.1. Valora a implicación na creación e na exhibición de espectáculos escénicos, asumindo e realizando as tarefas do rol que en cada caso deba desempeñar.	▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CSC
▪ i ▪ h ▪ l	▪ B4.1. O espectáculo escénico: concepto e características de cada arte escénica (teatro, danza, ópera, etc.). ▪ B4.2. Tipoloxías básicas do espectáculo escénico: clásico, de vangarda, corporal, occidental, oriental, de obxectos, musical, de interior e de rúa. ▪ B4.3. Outras formas de presentación escénica: happening, performance, vídeo-teatro e teatro-danza. ▪ B4.4. Deseño dun espectáculo: equipos, fases e áreas de traballo. ▪ B4.5. A dramaturxia no deseño dun proxecto escénico. ▪ B4.6. Producción e realización dun proxecto de creación escénica.	▪ B4.2. Coñecer e comprender os procesos e as fases presentes nun proxecto de escenificación, identificando e valorando as tarefas e as responsabilidades de cada creador/a individual.	▪ AEB4.2.1. Participa activamente no deseño e na realización dun proxecto escénico. ▪	▪ CSIEE

	Artes Escénicas. 2º de bacharelato			
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	■ B4.7. Dirección de escena de proxectos escénicos. ■ B4.8. Ensaio: tipoloxía, finalidades e organización. ■ B4.9. Exhibición e distribución de produtos escénicos. ■ B4.10. A coreografía na creación dun proxecto escénico.		■ AEB4.2.2. Identifica con precisión os diferentes roles e as actividades e tarefas propias de cada rol.	■ CAA ■ CCEC
■ g ■ l ■ n ■ c	■ B4.1. O espectáculo escénico: concepto e características de cada arte escénica (teatro, danza, ópera, etc.). ■ B4.2. Tipoloxías básicas do espectáculo escénico: clásico, de vangarda, corporal, occidental, oriental, de obxectos, musical, de interior e de rúa. ■ B4.3. Outras formas de presentación escénica: happening, performance, vídeo-teatro e teatro-danza. ■ B4.4. Deseño dun espectáculo: equipos, fases e áreas de traballo. ■ B4.5. A dramaturxia no deseño dun proxecto escénico. ■ B4.6. Producción e realización dun proxecto de creación escénica. ■ B4.7. Dirección de escena de proxectos escénicos. ■ B4.8. Ensaio: tipoloxía, finalidades e organización, finalidades e organización. ■ B4.9. Exhibición e distribución de produtos escénicos. ■ B4.10. A coreografía na creación dun proxecto escénico.	■ B4.3. Organizar e planificar os ensaios e a distribución de tarefas aos equipos de traballo.	■ AEB4.3.1. Asume o papel que debe cumprir como integrante da nómina teatral e desempeña de xeito responsable as súas funcións.	■ CAA ■ CSIEE ■ CCEC
	Bloque 5. A recepción de espectáculos escénicos			
■ l ■ d ■ h	■ B5.1. O público: concepto e tipoloxías. ■ B5.2. Aspectos básicos do proceso de recepción. ■ B5.3. Análise dos espectáculos escénicos. ■ B5.4. A crítica escénica nos seus aspectos básicos.	■ B5.1. Analizar e comentar, con actitude reflexiva e espírito crítico, calquera tipo de textos dramáticos e espectáculos teatrais, identificando e valorando as súas características singulares e os seus presupostos artísticos.	■ AEB5.1.1. Identifica e reflexiona con espírito crítico sobre as características e os presupostos de textos dramáticos e espectáculos teatrais. ■ AEB5.1.2. Realiza críticas escénicas, con rigor e solidez, utilizando a terminoloxía adecuada.	■ CAA ■ CSIEE ■ CCEC ■ CSC

	Artes Escénicas. 2º de bacharelato			
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			■ AEB5.1.3. Consulta as fontes de información adecuadas para a elaboración dos traballos encomendados.	■ CCL ■ CMCCT
■ b ■ a ■ m ■ p	■ B5.1. O público: concepto e tipoloxías. ■ B5.2. Aspectos básicos do proceso de recepción. ■ B5.3. Análise dos espectáculos escénicos. ■ B5.4. A crítica escénica nos seus aspectos básicos.	■ B5.2. Coñecer o concepto de público, e realizar unha lectura reflexiva e crítica do acontecer artístico e cultural, con rigor e coherencia.	■ AEB5.2.1. Coñece e describe o concepto de público, e afonda no proceso de recepción.	■ CAA
			■ AEB5.2.2. Comprende a complexidade do fenómeno artístico, extrae conclusións propias e reelabora os coñecementos adquiridos na materia	■ CCEC
■ b ■ l ■ p	■ B5.1. O público: concepto e tipoloxías. ■ B5.2. Aspectos básicos do proceso de recepción. ■ B5.3. Análise dos espectáculos escénicos. ■ B5.4. A crítica escénica nos seus aspectos básicos.	■ B5.3. Analizar os procesos de creación e difusión escénica en Galicia.	■ ADB5.3.1. Coñece, identifica e valora a oferta cultural en materia de artes escénicas nunha cidade ou comarca.	■ CCEC ■ CAA